

Poznań, dnia 17 stycznia 2022 r.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu
SKARBOWEJ W POZNANIU

UNP: 3001-22-005328

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.4.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3017 Urząd Skarbowy w Ostrowie Wlkp. ul. Chłapowskiego 45, 63 – 400 Ostrów Wlkp.	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pan Krzysztof Chmielewski.	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 9/2021 z 12 kwietnia 2021 r. oraz nr 16/2021 z 2 czerwca 2021 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2021.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
Justyna Tracz – główny ekspert skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Justyna Tracz – główny ekspert skarbowy.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	19 kwietnia 2021 r.

Krajowa Administracja
Skarbowa

Data zakończenia czynności kontrolnych	11 czerwca 2021 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Realizacja zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Pobór i egzekucja.	
Cel kontroli	
Ocena działalności prowadzonej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w zakresie realizacji zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT. Ocena terminowości, zgodności danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej kwoty nadpłaty oraz prawidłowości dokonania zwrotu nadpłaty.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

W rejestrze ryzyk Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu na rok 2020 zdefiniowano ryzyko: Konieczność naliczania i wypłacania odsetek w wyniku nieterminowej realizacji zwrotów podatków i nadpłat, co może powodować obniżenie wpływów budżetowych. Kierunek: Pobór i egzekucja należności podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa przez organy podatkowe i celne. Cel/miernik: Wzrost skuteczności i efektywności poboru należności podatkowych i niepodatkowych/ Realizacja należności publicznoprawnych.

1. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru

W kontrolowanym zakresie Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp. nie wprowadził do stosowania wewnętrznych procedur postępowania.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp. 19 marca 2018 r. wprowadził Wewnętrzną procedurę postępowania nr 4/2018 w sprawie dokonywania zwrotu podatku od towarów i usług

oraz nadpłat we wszystkich podatkach w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp. zgodnie z którą do akceptacji nadpłat wynikających ze złożonych korekt deklaracji we wszystkich podatkach upoważnia następujące osoby:

- nadpłaty w kwocie od 50.000 zł - Naczelnik Urzędu lub osoby zastępujące Naczelnika w czasie jego nieobecności,
- nadpłaty od kwoty powyżej 5.000 zł do kwoty poniżej 50.000 zł – właściwy Zastępca Naczelnika Urzędu lub osoby zastępujące Naczelnika w czasie jego nieobecności,
- nadpłaty w kwocie do 5.000 zł – Kierownik Pierwszego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających lub Kierownik Drugiego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających.

Na podstawie rejestru przypisów/odpisów w okresie od 15 lutego 2020 r. r. do 15 czerwca 2020 r. r. w Urzędzie zaksięgowanych było:

- 51.941 odpisów deklaracji PIT-37,
- 4.580 odpisów deklaracji PIT-36,
- 4.621 odpisów ULG-1,
- 937 odpisów PIT-36L,
- 960 odpisów PIT-28,
- 95 odpisów CIT-8 ,
- 3.496 pozycji przekazanych na zajęcie wierzytelności (ZAWI),
- 8.090 storn odpisów deklaracji.

Łączna liczba wszystkich zwrotów (PIT, CIT, PPE, PPL, VAT) w okresie od 15 lutego 2020 r. – 15 czerwca 2020 r. wynosiła 52.663 szt. (w tych danych nie ma liczby przeksięgowania, tj. nadpłat i zwrotów zaliczanych na poczet zaległości). Ponadto w tym okresie wystawiono 929 wezwań. 20 maja 2020 r. zatwierdzono 8.064 odpisowych zeznań elektronicznych wystawionych przez system (EPIT AU). W okresie od 15 lutego 2020 r. do 15 czerwca 2020 r. Urząd miał ok. 4.000 szt. zeznań odpisowych z terminem do 15 czerwca 2020 r. wraz z EPIT AU do realizacji pozostało ok. 12.000 szt.

W okresie od 1 czerwca 2020 r. do 15 czerwca 2020 r. zlecono 7.023 szt. zwrotów, z czego 1.629 zlecono z datą realizacji 15 czerwca 2020 r., w tym 1.038 na zajęcia wierzytelności (prawie 1/3 wszystkich zajęć zleconych w pierwszym półroczu 2020 r. dotyczy zeznań złożonych 30 kwietnia 2020 r.).

2. Realizacja zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT

Kontrolę przeprowadzono na podstawie zwrotów nadpłat w podatku dochodowym od osób fizycznych z zeznań rocznych za 2019 r. (PIT-36, PIT-36L, PIT-37, PIT-28, PIT-38) złożonych w 2020 r.

Kontrolą objęto:

- terminowość dokonanego zwrotu – jeżeli zwrotu nadpłaty dokonano po terminie sprawdzono czy naliczono i wypłacono oprocentowanie,
- zgodności danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej wykazanej kwoty nadpłaty, a danymi wynikającymi ze zwrotu,
- czy podatnik posiadał rachunek bankowy, a zwrotu dokonano za pośrednictwem poczty (bez wniosku podatnika),
- poprawność rachunku, na który został zarejestrowany zwrot.

Zgodnie z art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (dalej O.p.)

– nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

- 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie),
- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie).

Preferencyjny termin dla rodzin z Kartą Dużej Rodziny wynosi 30 dni – dla rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny. Przekroczenie tego terminu – z uwagi na brak ustawowego uregulowania – nie przyczynia się do obowiązku wypłaty oprocentowania. W przypadku niedokonania zwrotu w preferencyjnym terminie, obowiązują ustawowe terminy, tj. 45 dni dla zeznań złożonych drogą elektroniczną oraz 3 miesiące dla zeznań złożonych w formie papierowej.

Dla zeznań podatkowych złożonych przed 15 lutego, termin jest liczony od 15 lutego 2020 r.

W przypadku nie dokonania zwrotu w terminie zgodnie z art. 78 § 1 O.p. nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), nie podlegają oprocentowaniu (art. 78 § 1 O.p.).

Oprocentowanie przysługuje:

- od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania rocznego,
- od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 45 dni od dnia złożenia zeznania za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zwrot nadpłaty następuje zgodnie z art. 77b. § 1 O.p.:

- w przypadku gdy podatnik, nie jest obowiązany do posiadania rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na wskazany rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej podatnika albo przekazem pocztowym, chyba że podatnik zażąda zwrotu nadpłaty w kasie.

Nadpłata, której wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), jeżeli nie wskazano rachunku, na który ma zostać zwrócona, podlega zwrotowi w kasie (art. 77b. § 3 O.p.).

Zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 O.p. jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej – obecnie jest to kwota 8,60 zł.

Powyższy obszar został objęty nadzorem przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie z 13 lipca 2020 r. nr 3001-ION.4020.45.2020 w sytuacji wystąpienia przypadków dokonania zwrotów nadpłat po terminie, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oczekiwał na złożenie wyjaśnień.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu pismem z 4 sierpnia 2020 r. nr 3001-ION.027.48.2020 zobowiązał Naczelników, do wdrożenia szczególnego nadzoru w przedmiotowym obszarze celem wyeliminowania sytuacji/przypadków mających wpływ na zwrot nadpłaty po upływie ustawowego terminu. Podkreślenia wymaga, że obecna sytuacja związana z COVID-19, nie zwalnia organów podatkowych z terminowego wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Zgodnie z wytycznymi Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Urząd Skarbowy w Ostrowie Wlkp. przekazał zestawienie zwrotów z PIT wypłaconych w 2020 r. po terminie wg stanu na 13 lipca 2020 r. Zestawienie zawierało 39 pozycji. Na podstawie raportów sporządzonych w trakcie trwania kontroli (18 maja 2021 r.) z e-Orus'a - WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PIT, PPE, rok: 2019, opcja po terminie – ustalono, że zwrotów po terminie było 106.

Ustalono, że zestawienie zwrotów po terminie PIT za 2019 r. wysłane do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wg stanu na 13 lipca 2020 r. zostało sporządzone w oparciu o raport z § 0890 oraz na podstawie not księgowych dot. wypłaconych oprocentowań.

Sporządzenie raportu w wyżej wymieniony sposób przez Urząd, spowodowało wykazanie tylko zwrotów z wypłaconymi odsetkami, natomiast nie wykazano zwrotów po terminie gdzie nie naliczono odsetek za zwłokę, co było niezgodne z zaleceniami zawartymi w ww. piśmie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z którego wynika obowiązek złożenia wyjaśnień w przypadku dokonania zwrotów nadpłat po terminie.

Na potrzeby kontroli sporządzono następujące raporty:

Raport z Poltax2BPlus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PIT, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.03.2020 r.,
- data od 1.04.2020 r. data do 30.04.2020 r.,
- data od 1.05.2020 r. data do 31.05.2020 r.,
- data od 1.06.2020 r. data do 30.06.2020 r.,
- data od 1.07.2020 r. data do 31.07.2020 r.,

Raport z Poltax2BPlus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PPE, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.03.2020 r.,
- data od 1.04.2020 r. data do 30.04.2020 r.,
- data od 1.05.2020 r. data do 31.05.2020 r.,
- data od 1.06.2020 r. data do 30.06.2020 r.,
- data od 1.07.2020 r. data do 31.07.2020 r.,

Raport z Poltax2BPlus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PPL, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.03.2020 r.,
- data od 1.04.2020 r. data do 30.04.2020 r.,
- data od 1.05.2020 r. data do 31.05.2020 r.,
- data od 1.06.2020 r. data do 30.06.2020 r.,
- data od 1.07.2020 r. data do 31.07.2020 r.,

Raport zawierał następujące pozycje: NIP, PESEL, dane podmiotu, kwota zwrotu, kwota odsetek, termin zwrotu, forma, okres, rok, rozdział, kod operatora, bank, konto bankowe, data zwrotu, wydruk, waluta, specjalne.

Na podstawie uzyskanych raportów ustalono:

Marzec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 15.055 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 429 zwrotów, PIT – 37 – 13.611 zwrotów, ULG-1 – 941, bez oznaczenia – 74 zwroty.
2. Raport dot. PPE, zawierał 415 zwrotów nadpłat: PIT-28 – 373 zwroty, bez oznaczenia – 42 zwroty.
3. Raport dot. PPL, zawierał 57 zwrotów nadpłat: PIT-36L – 55 zwrotów, bez oznaczenia – 2 zwroty.

Kwiecień 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 11.350 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 945 zwrotów, PIT – 37 – 9.644 zwrotów, ULG-1 – 704, ZOB-D – 7, bez oznaczenia – 50 zwrotów.
2. Raport dot. PPE, zawierał 92 zwroty nadpłat: PIT-28 – 85, 7 zwrotów – bez oznaczenia.
3. Raport dot. PPL, zawierał 88 zwrotów nadpłat: PIT-36L – 88 zwrotów.

Maj 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 13.764 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 1.175 zwrotów, PIT – 37 – 11.876 zwrotów, ULG-1 – 583 zwroty, ZOB-D – 6 zwrotów, bez oznaczenia – 124 zwrotów.
2. Raport dot. PPE, zawierał 111 zwrotów nadpłat: PIT-28 – 93 zwroty, bez oznaczenia – 18 zwrotów.
3. Raport dot. PPL, zawierał 151 zwrotów nadpłat: PIT-36L – 149 zwrotów, bez oznaczenia – 2 zwroty.

Czerwiec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 8.668 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 1.182 zwrotów, PIT – 37 – 6.905 zwrotów, ULG-1 – 407 zwrotów, ZOB-D – 12 zwrotów, bez oznaczenia – 159 zwrotów.
2. Raport dot. PPE, zawierał 28 zwrotów nadpłat: PIT-28 – 22 zwroty, bez oznaczenia – 6 zwrotów.
3. Raport dot. PPL, zawierał 343 zwroty nadpłat: PIT-36L – 331 zwrotów, ZOB-D – 1 zwrot, bez oznaczenia – 11 zwrotów.

Lipiec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 1.436 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 392 zwroty, PIT – 37 – 663 zwroty, ULG-1 – 151 zwroty, ZOB-D – 8 zwrotów, bez oznaczenia – 103 zwrotów, OPP-1 – 119 zwrotów.
2. Raport dot. PPE, zawierał 100 zwrotów nadpłat: PIT-28 – 9 zwrotów, OPP-1 – 89 zwrotów, bez oznaczenia – 2 zwroty.
3. Raport dot. PPL, zawierał 149 zwrotów nadpłat: PIT-36L – 112 zwrotów, OPP-1 – 31 zwrotów, bez oznaczenia – 6 zwrotów.

Do kontroli wytypowano losowo według osądu kontrolującego po 5 zwrotów z każdego raportu (ogółem 75 zwrotów nadpłat w podatku dochodowym z zeznań rocznych).

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- terminowości dokonanego zwrotu,
- zgodności danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej wykazanej kwoty nadpłaty, a danymi wynikającymi ze zwrotu,
- posiadania rachunku bankowego przez podatnika,
- właściwego rachunku podatnika, na który został dokonany zwrot.

W systemie POLTAX sprawdzono kwoty zwrotu wynikające ze złożonych deklaracji, rachunki bankowe zarejestrowane na podatnika lub małżonka. W przypadku przerechowań na inne zobowiązania sprawdzano prawidłowość ich dokonania.

Wszystkie skontrolowane zwroty zostały zwrócone w terminie, dane wynikające z deklaracji są zgodne z danymi wynikającymi ze zwrotu, zwroty zostały dokonane na właściwe rachunki a w przypadku ich braku zostały dokonane za pośrednictwem poczty.

W 3 kontrolowanych sprawach dokonano z Urzędu zaliczenia nadpłaty podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych PIT-28 na poczet należności. W każdej sytuacji zaliczenia z urzędu nadpłaty na zaległości podatkowe organ podatkowy wydał stosowne postanowienia:

- postanowienie z 23 marca 2020 r., nr 3017.720.9889949/2020,
- postanowienie z 26 marca 2020 r., nr 3017.720.10790828/2020,
- postanowienie z 25 marca 2020 r., nr 3017.720.10638604/2020.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Działu Rachunkowości wynika, że postanowienia były wystawione przez pracowników przebywających w tamtym okresie na pracy zdalnej. Z uwagi

na sytuację epidemiologiczną i braki kadrowe przeoczono wysyłkę. Postanowienia do podatników zostały wysłane 15 czerwca 2021 r.

Na podstawie art. 76a § 1 O.p. organ podatkowy wydaje postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań na które służy zażalenie. Stanowi ono dla podatnika informację o sposobie zaliczenia, co umożliwia mu kontrolę prawidłowości tej czynności, w tym przez zainicjowanie postępowania zażaleniowego. Postanowienia powinny być wysłane do podatnika niezwłocznie po ich wystawieniu.

Nieterminowe wysyłanie postanowień stanowi nieprawidłowość, która może skutkować brakiem gwarancji procesowej możliwości skutecznego kwestionowania działań organu.

Ponadto sprawdzono zwroty dokonane po terminie. Na podstawie raportów z e - Orus'a:

1. WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PIT, rok: 2019, opcja po terminie. Raporty wykazały:

- marzec – 0 pozycji,
- kwiecień – 13 pozycji - kwota ogółem: 8.279,00 zł, odsetki 97,00 zł - dotyczył 13 podatników,
- maj – 27 pozycji – kwota ogółem: 41.043,26 zł, odsetki 453,00 zł – dotyczył 26 podatników,
- czerwiec – 59 pozycji – kwota ogółem: 15.409,36 zł, odsetki 108,00 zł – dotyczył 48 podatników,
- lipiec – 6 pozycji – kwota ogółem: 22.254,35 zł, odsetki 290,00 zł – dotyczył 6 podatników.

2. WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PPE, rok: 2019, opcja po terminie. Raporty wykazały:

- marzec – 0 pozycji,
- kwiecień – 1 pozycja – kwota ogółem: 4,00 zł, odsetki 0 zł,
- maj – 0 pozycji,
- czerwiec – 0 pozycji,
- lipiec – 0 pozycji.

Szczegółowo przeanalizowano pozycje z raportu dot. PIT za kwiecień 2020 r. i maj 2020 r. (dotyczące zwrotów nadpłat za 2019 r.) – ogółem 40 spraw.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych od Kierownika Działu Rachunkowości do dokonania zwrotów po terminie przyczyniły się następujące sytuacje:

- zatwierdzanie i księgowanie dokumentów przez system po godz. 11.00 (1 sprawa),

- zwrot zlecony po godz. 11.00 – w wyniku blokady systemowej realizacja przelewu przesunięta na następny dzień roboczy (8 spraw),
- zwrot nadpłaconej przez podatnika wpłaty po złożonej korekcie (1 sprawa),
- na dzień dokonania zwrotu brak zgłoszonego rachunku bankowego a kwota zwrotu poniżej 23,20 zł (6 spraw),
- błędnie wprowadzony termin zwrotu przy operacji tworzenia korekty w wyniku kopiowania (2 sprawy),
- błędne oznaczenie deklaracji, jako BZ (1 sprawa),
- deklaracja przemigrowana do Poltax2BPlus nie została automatycznie zaksięgowana przez system na kartach kontowych – wszystkie dokumenty należało księgować ręcznie (19 spraw),
- przy korekcie deklaracji błędnie wpisano nr pomocniczy – co spowodowało opóźnienie w zatwierdzeniu (1 sprawa),
- kwota zwrotu poniżej 23,20 zł - w wyniku analizy podjęto próbę doręczenia zwrotu za pośrednictwem kasy (wysłano zawiadomienie o możliwości odebrania nadpłaty – po terminie). Podatnik nie odebrał przedmiotowej kwoty (1 sprawa).

Analiza poszczególnych przypadków wskazuje, że większość skontrolowanych zwrotów po terminie (21 spraw) wynikała z błędu pracownika - powyższe jest niedopełnieniem obowiązków przez pracownika, co stanowi nieprawidłowość. Nieterminowe dokonywanie zwrotów zgodnie z art. 78 § 1 O.p. powoduje, że nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), nie podlegają oprocentowaniu (art. 78 § 1 O.p.).

W przypadku automatycznego księgowania deklaracji (19 spraw) z uwagi na uwarunkowania techniczne - sytuacja ta była niezależna od Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp. Poprawa tego błędu została zaimplementowana w wersji 1.3.24.10.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Działu Rachunkowości Podatkowej wprowadzony w zeszłym roku nowy program Poltax2B Plus z założenia miał automatycznie księgować wszystkie przypisy/odpisy. Z uwagi na bardzo dużą ilość dokumentów, które każdego dnia ukazywały się w raporcie niezaksięgowanych przypisów/odpisów bez szczegółowej analizy poszczególnych pozycji z raportu nie można było stwierdzić, które pozycje nie księgują się automatycznie. W związku z powyższym natychmiast podjęto działania celem ręcznego zaksięgowania wszystkich pozycji figurujących w ww. raporcie. W trakcie realizacji tego procesu okazało się, że dla części

nadpłat upłynął już termin zwrotu. W związku z powyższym niezwłocznie dokonano zwrotów wraz z należnym oprocentowaniem.

W kontrolowanym okresie ogółem dokonano 51.807 zwrotów z zeznań rocznych, przy czym po terminie dokonano 106 zwrotów (odsetki naliczone od 35 zwrotów), co stanowi około 0,204% ogółu zwrotów z tytułu zeznań rocznych. Ogółem wypłacono 948,00 zł odsetek. Należy zauważyć, że w kilkunastu przypadkach zwroty dotyczące jednego podatnika wykazane były w kilku pozycjach. Zaistniała sytuacja wynika z podzielenia kwoty zwrotu wynikającej z zeznania rocznego na kwotę zwrotu bezpośredniego podatnikowi oraz przekazania pozostałej kwoty na inne zobowiązania zarówno powstałe w Urzędzie jak i zajęte przez Komornika Sądowego.

Wszystkie pozycje w ww. raportach z e-Orus'a przeanalizowano pod kątem prawidłowości naliczenia odsetek od nieterminowych zwrotów uwzględniając przepisy art. 78 § 1 O.p. zgodnie z którym nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), nie podlegają oprocentowaniu oraz zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 O.p., odsetek za zwłokę nie nalicza się, jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej, jako przesyłki poleconej – obecnie jest to kwota 8,60 zł.

Na podstawie wstępnej analizy ustalono 2 pozycje w których nie naliczono odsetek od nieterminowego zwrotu:

- kwota 2.818,96 zł – odsetki 0. Kwota odsetek liczona od 30 kwietnia 2020 r. do 16 czerwca 2020 r. – 29,00 zł,

- kwota 1.569,43 zł – odsetki 0. Kwota odsetek liczona od 30 kwietnia 2020 r. do 17 czerwca 2020 r. – 17,00 zł,

Na podstawie wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Rachunkowości oraz zapisów w systemie PoltaxPlus i na karcie kontowej podatnika ustalono:

- kwota 2.818,96 zł – odsetki 0. Kwota odsetek liczona od 30 kwietnia 2020 r. do 16 czerwca 2020 r. – 29,00 zł – w tym przypadku prawidłowo nie naliczono odsetek od nieterminowego zwrotu. Zwrotu dokonano dzień po terminie. Pierwotnie zwrot został przekazany 15 czerwca 2020 r. (w terminie) na rachunek bankowy podatnika wykazany w złożonym 30 kwietnia 2020 r. zeznaniu rocznym PIT-36. Przedmiotowy zwrot został odrzucony przez bank z adnotacją "oddział banku beneficjenta nie uczestniczy w rozliczeniach". Następnego dnia zlecono ponownie zwrot przekazem pocztowym.

- kwota 1.569,43 zł – odsetki 0. Kwota odsetek liczona od 30 kwietnia 2020 r. do 17 czerwca 2020 r. – 17,00 zł. Zwrot wykazany w raporcie dotyczący tego podatnika został wykazany w kilku pozycjach. Podatnik złożył elektronicznie 30 kwietnia 2020 r. deklarację PIT-37 za 2019 r., w której wykazał zwrot nadpłaty w kwocie 2.402,00 zł. Termin zwrotu przypadał na 15 czerwca 2020 r. Zwrotu w kwocie 747,07 zł dokonano 17 czerwca 2020 r. na rachunek bankowy podatnika wraz z należnymi odsetkami od całej kwoty zwrotu w wysokości 26 zł (na karcie kontowej nr 84580646 – 17 czerwca 2020 r. – przypis odsetkowy ze zwrotu – 26,00 zł). Kwotę 1.569,43 zł przekazano na rachunek Komornika Sądowego, kwoty 41,50 zł i 2,40 zł przekazano na zajęcie innych wierzytelności (nr czynności 20534147), kwotę 41,60 zł na podatek od czynności cywilnoprawnych.

Średnia liczba dni przekroczenia terminu zwrotu wynosi 7 - przy skrajnych 1 i 33 dni.

Na etapie wyjaśnień składanych do kontroli Kierownik Działu Rachunkowości wyjaśniła, iż w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i koniecznością zmiany organizacji pracy od marca 2020 r. pracę w komórce utrudniały braki kadrowe. Pracę stacjonarną wykonywało 1/3 pracowników. Pozostali wykonując pracę zdalną mieli ograniczony dostęp do systemów. Tak trudne warunki pracy oraz wprowadzony w 2020 r. nowy program Poltax2BPlus niestety przyczyniły się do spiętrzenia zadań. W momencie zagrożenia realizacji celów priorytetem stały się zwroty powyżej 23,20 zł, od których nalicza się oprocentowanie. Zgodnie z art. 78 § 2 O.p. nadpłaty do kwoty 23,20 zł nie podlegają oprocentowaniu (nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym, nie podlegają oprocentowaniu). W związku z powyższym w sytuacjach kryzysowych pozostawione były do dalszej analizy.

Należy zauważyć, że jest to niezgodne z przepisami z art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. O.p., gdzie nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

- 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie),
- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie).

3. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- raportu 10 z CSU. Raport obejmuje wszystkich pracowników Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp., którzy mają uprawnienia do systemu Poltax2BPlus.

Kontrolą objęto wszystkich pracowników urzędu, którzy posiadają uprawnienia do ww. systemu a nie są zatrudnieni w komórce rachunkowości.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono:

- Kierownik Działu Kontroli Podatkowej posiada uprawnienia – MIKRO – Akceptacja zwrotów 2 stopnia,
- Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej posiada uprawnienia – kierownika rachunkowości,
- pracownik komórki Działu Obsługi Bezpośredniej posiada uprawnienia – kierownika komórki wierzycielskiej,
- pracownik Referatu Wsparcia posiada uprawnienia – pracownika rachunkowości,
- 2 osoby – posiadają uprawnienia pracownika rachunkowości – w wyszukiwarce pracowników US nie figurują.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych mailem dnia 12 maja 2020 r. od Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp., 12 maja 2021 r. przeprowadzono weryfikację uprawnień w Urzędzie, w związku z tym odebrano uprawnienia i role wszystkim ww. pracownikom za wyjątkiem Kierownika Działu Kontroli Podatkowej, który ma nadane uprawnienia na wypadek braku obecności naczelnika i zastępców - asekuracyjnie, co najmniej do zakończenia pandemii.

W przedmiotowym zakresie nie przedłożono pisemnego upoważnienia do podpisywania zwrotów nadpłat w imieniu Naczelnika Urzędu dla Kierownika Działu Kontroli Podatkowej.

- Raportu 4u – raport uprawnień użytkowników z CSU. Raport obejmuje pracowników Działu Rachunkowości (19 osób wraz z kierownikiem) i ich uprawnienia do wszystkich systemów funkcjonujących w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono, że pracownicy Działu Rachunkowości posiadają uprawnienia do Poltax2bPlus oraz PoltaxPlus zgodnie z powierzonymi obowiązkami.

- zapisów w Qasystencie ustalono, że pracownicy Działu Rachunkowości posiadają uprawnienia do aplikacji wewnętrznych zgodnie z powierzonymi obowiązkami.

4. Weryfikacja aktualności upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp.

Przedmiotowy zakres został objęty kontrolą przeprowadzoną w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp. na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 56/2020 z dnia 22 września 2020 r.

W Dziale Rachunkowości Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp. zostały wystawione 3 upoważnienia do podpisywania pism w imieniu Naczelnika Urzędu Skarbowego.

Upoważnienia z 12 listopada 2019 r. - podstawa prawna upoważnień: art. 143 § 2 pkt 1 i § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa oraz § 32 ust. 1 pkt 3 Działu VIII Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp.

5. Przestrzeganie zapisów załącznika do Zarządzenia nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r.

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp. w kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę funkcjonalną:

- zwroty nadpłat – terminowość ich realizacji – okres objęty kontrolą: 01.01.2020 r. – 20.06.2020 r. – kontrolujący: Kierownik Działu Kontroli – data przeprowadzenia kontroli: 18.05.2020 r. – 20.06.2020 r.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości związane z nieterminowym dokonywaniem zwrotów nadpłat i koniecznością wypłaty oprocentowania. W kontrolowanym okresie wystawiono 45 szt. zwrotów po terminie.

Zalecenia/wnioski pokontrolne:

1. Codzienny monitoring niezaksięgowanych wpłat oraz przypisów i odpisów.
2. Zwiększenie nadzoru komórek wymiarowych nad dokumentami niezatwierdzonymi.
3. Konieczność przyspieszenia procesu zatwierdzania dokumentów EPIT AU.

Zgodnie z informacją uzyskaną od Kierownika Działu Rachunkowości po przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w komórce rachunkowości kilka razy w ciągu dnia sporządzany jest raport niezaksięgowanych wpłat oraz przypisów i odpisów, ponieważ dokumenty wpływają do urzędu na bieżąco, wzmożono także nadzór w komórkach wymiarowych dotyczący analizy dokumentów niezatwierdzonych. Ponadto Naczelnik urzędu przeprowadził z pracownikami rozmowę dyscyplinującą na okoliczność stwierdzonych zwrotów nadpłat po terminie.

Zatem należy zauważyć, że przyjęty sposób prowadzenia kontroli funkcjonalnej przez Urząd był nieodpowiedni, co może świadczyć o wadliwości działania kontroli funkcjonalnej, która powinna na bieżąco weryfikować obszary narażone na powstawanie uchybień i nieprawidłowości.

6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wlkp. w kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę zewnętrzną przez Państwową Inspekcję Pracy.

Informacja o powyższej kontroli została przesłana do Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

7. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie znajduje się informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 3 kontrolowanych sprawach nieterminowo wysyłano do podatników postanowienia w sprawie zaliczenia nadpłaty co jest niezgodne z art. 76a § 1 O.p., zgodnie z którym organ podatkowy wydaje postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań na które służy zażalenie. Stanowi ono dla podatnika informację o sposobie zaliczenia, co umożliwi mu kontrolę prawidłowości tej czynności, w tym przez zainicjowanie postępowania zażaleniowego. Postanowienia powinny być wysyłane do podatnika niezwłocznie po ich wystawieniu. Brak terminowego wysyłania postanowień może skutkować brakiem gwarancji procesowej możliwości skutecznego kwestionowania działań organu,
- nieterminowo dokonywano zwrotów nadpłat wynikających z błędu pracownika (21 spraw) - powyższe jest niedopełnieniem obowiązków przez pracownika, co stanowi nieprawidłowość. Nieterminowe dokonywanie zwrotów zgodnie z art. 78 § 1 O.p. powoduje, że nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych,
- nieprawidłowe sporządzenie zestawienia zwrotów z nadpłat po terminie na 13 lipca 2020 r. przesłanego do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu,
- nieodpowiedni sposób prowadzenia kontroli funkcjonalnej przez Urząd, co może świadczyć o wadliwości działania kontroli funkcjonalnej, która powinna na bieżąco weryfikować obszary narażone na powstawanie uchybień i nieprawidłowości.

Osobami odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy oraz kierownik Działu Rachunkowości.

- brak pisemnego upoważnienia dla Kierownika Działu Kontroli Podatkowej posiadającego uprawnienia – MIKRO – Akceptacja zwrotów 2 stopnia,
- brak niezwłocznego odebrania uprawnień 5 pracownikom.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest
Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp.

– Naczelnik

(dowód: akta kontroli str. 13 – 42)

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wlkp. nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: <ol style="list-style-type: none">
1. Wysłać do podatników niezwłocznie po wystawieniu postanowienia w sprawie zaliczenia nadpłaty (art. 76a § 1 O.p.). Doręczenie podatnikowi przedmiotowego postanowienia stanowi gwarancję procesową możliwości skutecznego kwestionowania działań organu.
2. Przestrzegać zapisów art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym należy zwracać nadpłaty w terminie:<ul style="list-style-type: none">
- 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej,
- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej.
3. Sporządzać zestawienie zwrotów z nadpłat po terminie w taki sposób aby wykazywać w nim zwroty po terminie zarówno oprocentowane jak i nie oprocentowane.
4. Przeprowadzać kontrolę funkcjonalną w sposób rzetelny zgodnie z zarządzeniem nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia kontroli funkcjonalnej.
5. Wystawiać pisemne upoważnienia dla pracowników do załatwiania spraw w imieniu Naczelnika zgodnie z art. 143 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.
6. Odbierać niezwłocznie uprawnienia pracownikom zgodnie z zasadami określonymi w Procedurze zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych (Załącznik nr 1 do Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi).
7. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń

pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości

-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224) i § 23 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu (zmienione Zarządzeniem nr 72/2021 z 19 marca 2021 r.), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

(Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu

Marek Pospieski

.....
Podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust 2 Rozporządzenie parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Otrzymują:

1. Adresat – elektronicznie,
2. aa.

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną:

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski,
2. Z-ca DIAS – Sławomir Groch,
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński,
4. Z-ca DIAS – Dariusz Zujko,
5. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk.
6. Referat Nadzoru nad Orzecznictwem (ION),
7. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ).